

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 iulie 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Nicolae Gordilă,

Judecătorii - Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Ion Guzun, Constantin Alerguș,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 decembrie 2013, de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Coștaș, partea vătămată Ana Gheorghiuță, reprezentantul părții vătămate Vadim Gheorghiuță și reprezentantul părților vătămate, avocatul Alexei Pavalachi, în cauza penală în privința lui

Șchirca Dinu Gheorghe, născut la 24 aprilie 1974, originar și domiciliat în s.Larga, r-nul Briceni

și

Voloșin (Sîrghi) Ion Leonid, născut la 20 ianuarie 1985, originar din s.Talmaza, r-nul Ștefan Vodă, domiciliat în s.Hlina, r-nul Briceni.

Termenul examinării cauzei:

1. 01.09.2011 - 25.05.2012 - prima instanță,
2. 05.07.2012 - 11.12.2013 - instanța de apel,
3. 18.03.2014 - 22.07.2014 - instanța de recurs.

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

Colegiul penal lărgit asupra recursului,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Briceni din 25 mai 2012, Șchirca Dinu și Voloșin (Sîrghi) Ion au fost condamnați în baza art.217 alin.(2) Cod penal la câte 1 an închisoare, fiecare, în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință Șchirca Dinu și Voloșin (Sîrghi) Ion au fost achitați de sub învinuirea de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.290 alin.(2) lit.b) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, iar pe art.42 alin.(3), art.145 alin.(2) lit.b), i), j), k), art.42 alin.(3), art.188 alin.(5) și, respectiv, art.145 alin.(2) lit.b), i), j), k), art.188 alin.(5) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpați.

Acțiunea civilă înaintată de Gheorghiuță Ana cu privire la repararea prejudiciului material și moral în sumă de 115000 lei s-a respins.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că **Șchirca Dinu**, a procurat de la o persoană nestabilă de oragnul de urmărire penală, pentru consum propriu, substanțe narcotice marijuană în proporții mari, pe care pe parcursul anului 2011 și pînă la 13 aprilie 2011, le-a păstrat la domiciliul său din s.Larga, r-nul Briceni, care în urma efectuării

percheziției la domiciliul acestuia, au fost depistate trei fragmente din hîrtie, fiecare cu masă vegetală de culoare verde, uscată și mărunțită, care conform raportului de expertiză nr.1363 din 20 aprilie 2011, reprezintă marijuană, în cantitate totală de 4,62 grame, ce constituie proporții mari.

2.1. Voloșin Ion, a prelucrat plante de cînepă, în scopul obținerii produsului finit cu efect narcotic marijuană, pe care pe parcursul anului 2011 și pînă la 13 aprilie 2011 le-a păstrat ilegal pentru consum propriu la domiciliul său din s.Hlina, r-nul Briceni, cînd în urma percheziției efectuate la domiciliu acestuia a fost depistat un fragment din hîrtie cu masă vegetală verde, uscată și mărunțită, care conform raportului de expertiză nr.1361 din 20 aprilie 2011, reprezintă marijuană, în cantitate totală de 3,66 grame, ce constituie proporții mari.

2.3. De către organul de urmărire penală au fost învinuiți în comiterea infracțiunii Voloșin Ion și Șchirca Dinu pentru „purtarea, păstrarea armei de foc și munițiilor fără autorizația corespunzătoare, săvîrșite de două persoane, iar Șchirca Dinu și pentru procurarea armei de foc, în următoarele circumstanțe:

Șchirca Dinu pentru asigurarea realizării planului său criminal îndreptat la comiterea atacului tîlhăresc asupra soților Gheorghită Alexei și Gheorghită Ana, locuitori ai s.Larga, r-nul Briceni, a procurat în lipsa unei autorizări corespunzătoare de la persoane neidentificate de către urmărirea penală, un pistol mitralieră de model „Kalașnikov” și 15 cartușe de luptă, pe care le păstra la domiciliul său în S.Larga, r-nul Briceni, apoi le-a transmis coparticipantului său la infracțiune **Voloșin Ion**, care în perioada lunilor ianuarie-februarie 2011 le-a deținut, purtat și păstrat în automobilul și gospodăria sa din s.Hlina, r-nul Briceni, după care le-a restituit lui Șchirca Dinu, care, la rîndul său, a continuat purtarea și păstrarea armei și munițiilor sus indicate.

Astfel, în perioada lunilor ianuarie-februarie 2011, Șchirca Dinu și Voloșin Ion, avînd cu ei pistolul mitralieră și cartușe, deplasîndu-se sistematic în regiunea locului de trai și de serviciu a soților Gheorghită pentru planificarea detaliată a infracțiunii efectuînd verificări și urmăriri ascunse, unde Voloșin Ion, fiind în calitate de pasager, avînd asupra sa pistolul mitralieră, iar Șchirca Dinu fiind în calitate de șofer al mijlocului de transport de model „Mercedes Vito”, cu n/î BR AS 247, ce aparținea lui Voloșin Ion, din imprudență a efectuat o împușcătură involuntară în podeaua mijlocului de transport, provocînd un orificiu de ieșire care, potrivit raportului de expertiză nr.1630/1604 din 17.06.2011, a fost format în rezultatul producerii unei împușcături dintr-o armă de foc, de calibrul 7,6 mm cu proiectil (glonte), baza căruia îl constituie cuprul și sînt de intrare, împușcătura fiind efectuată din sus în jos, de la dreapta spre stînga, sub un unghi aproximativ 45 de grade de la distanța de pînă la 300 mm.

Tot ei, **Șchirca Dinu și Voloșin Ion**, au fost învinuiți în comiterea atacului tîlhăresc și omorul unei persoane, săvîrșit în interes material, de mai multe persoane, cu o deosebită cruzime, cu scopul de a ascunde altă infracțiune și de a înlesni săvîrșirea ei, în următoarele circumstanțe.

În luna decembrie 2010, Șchirca Dinu, obținînd informația cu privire la situația financiară bună a locuitorilor s.Larga, r-nul Briceni, Gheorghită Alexei și Gheorghită Ana, și presupunînd că la domiciliul acestora se află sume impunătoare de bani, a hotărît să comită un atac tîlhăresc asupra ultimilor, în scopul sustragerii bunurilor în proporții deosebit de mari.

Astfel, întru realizarea intențiilor sale criminale, Șchirca Dinu i-a determinat pe Voloșin Ion și o altă persoană, în privința căruia procesul penal a fost disjuns în procedură separată, la comiterea infracțiunii, aceștia din urmă acceptând necondiționat propunerea, iar în perioada lunilor ianuarie 2011-martie 2011, au elaborat un plan infracțional, împărțind rolurile între ei, în urma căruia au convenit că în cazul rezistenței din partea persoanelor ce vor fi supuse atacului, să le omoare, întru înlesnirea săvârșirii sustragerii.

Potrivit rolurilor repartizate, Șchirca Dinu a pregătit un automobil de model „Chrysler Voyager”, cu n/î lituaniene CDA 910, destinat pentru deplasarea la locul infracțiunii, transportarea bunurilor care urmau a fi sustrate și retragerii de la locul crimei, iar Voloșin Ion a asigurat înzestrarea grupului cu cagule și centuri de polimer și bandă adezivă, destinate mobilizării victimelor.

Așa, la 02 aprilie 2011, aproximativ pe la ora 21.20, Șchirca Dinu i-a transportat cu automobilul de model „Chrysler Voyager”, cu n/î lituaniene CDA 910, pe Voloșin Ion și o altă persoană, în privința căreia urmărirea penală a fost disjunsă în procedură separată, în s.Larga, r-nul Briceni, în apropierea gospodăriei familiei Gheorghită, unde potrivit rolurilor repartizate, Șchirca Dinu a rămas în automobil, asigurând supravegherea locului infracțiunii, iar Voloșin Ion cu persoana, în privința căreia urmărirea penală a fost disjunsă în procedură separată, mascându-se cu cagule și înarmându-se cu un cuțit pregătit din timp, au pătruns prin acces liber în locuința familiei Gheorghită, unde la acel moment se afla doar Gheorghită Ana, pe care au atacat-o și aplicând violență, au imobilizat-o, legându-i mâinile și picioare cu bandă adezivă, după care amenințând-o cu cuțitul, i-au cerut informația despre localizarea banilor, iar când cerința lor a fost refuzată, au început căutarea banilor în perimetrul locuinței. Peste aproximativ 30 de minute de la atac, la domiciliu a revenit cet.Gheorghită Alexei, care a încercat să împiedice activitatea infracțională, opunându-le infractorilor rezistență fizică, aceștia conștientizând că reprezintă un obstacol pentru realizarea intențiilor sale criminale, acționând cu intenție unică și în conformitate cu înțelegea prealabilă stabilită între ei și Șchirca de a comite omorul lui Gheorghită Alexei, pentru înlesnirea sustragerii bunurilor, și acționând în scopul omorului acestuia, Voloșin Ion și persoana în privința căreia urmărirea penală a fost disjunsă în procedură separată, l-au imobilizat, legându-i victimei mâinile și picioarele cu bandă adezivă, după care i-au aplicat multiple lovituri cu mâinile și picioarele în diferite părți ale corpului, inclusiv în cap, organ de importanță vitală și concomitent, cu întreruperi, îi obturau cu mâinile orificiul nazal și bucal, în mod conștient cauzând victimei suferințe deosebite, în rezultatul cărora, conform raportului de expertiză medico-legală nr.54 din 03 aprilie 2011, i-au fost cauzate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, sub formă de traumatism cranio cerebral închis sub formă de fractura oaselor bazei craniului și hemoragiei subarahnoidale, hemoragii în țesuturile moi pericraniene și mușchii temporali, fractura oaselor nasului, fractura bilaterală a coastelor, hemoragii în țesuturile moi a toracelui, edem, echimoze și excoriație la cap, față și cutia toracică pe stînga. La fel, victima a fost supusă asfixiei mecanice întrerupte, astuparea orificiului bucal și nazal, în consecința cărora cet.Gheorghită Alexei a decedat pe loc, după care au sustras suma de 130800 lei, 8000 ruble rusești, echivalentul a 3359,2 lei, 300 hrivne ucrainene, echivalentul a 448,59 lei, cauzând părții vătămate Gheorghită Ana o daună materială în proporții deosebit de mari, în valoare totală de 134607,79 lei.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul A.Caraman și apel suplimentar procurorul V.Costaș, partea vătămată A.Gheorghită, reprezentanții părții vătămate V.Gheorghită și avocatul acestora, A.Pavalachi, care au solicitat:

- procurorii, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Șchirca Dinu să fie condamnat în baza art.217 alin.(2) Cod penal la 1 an închisoare, art.290 alin.(2) lit.b) Cod penal la 5 ani închisoare, art.42 alin.(3), 188 alin.(5) Cod penal la 12 ani închisoare și art.42 alin.(3), 145 alin.(2) lit.b), i), j), k) Cod penal la 20 de ani închisoare, iar în temeiul art.84 Cod penal definitiv la 25 de ani închisoare;

Voloșin Ion să fie condamnat în baza art.217 alin.(2) Cod penal la 1 an închisoare, art.290 alin.(2) lit.b) Cod penal la 5 ani închisoare, art.188 alin.(5) Cod penal la 15 ani închisoare și art.145 alin.(2) lit.b), i), j), k) Cod penal la detențiune pe viață, iar în temeiul art.84 Cod penal, la o pedeapsă definitivă cu închisoarea sub formă de detențiune pe viață.

În argumentarea cerințelor sale partea acuzării a invocat că, sentința este nelegitimă și neîntemeiată, instanța la baza soluției de achitare a luat în considerație doar probele apărării, și anume declarațiile doar a inculpaților date în cadrul cercetării judecătorești, pe când urma a le da o apreciere critică, precum și încălcarea dreptului la apărare și aplicarea violenței în privința inculpaților, fără a ține cont că pe faptul dat există ordonanțele de refuz în pornirea urmăririi penale în privința colaboratorilor de poliție, iar în cadrul urmăririi penale, inculpaților de la bun început le-a fost acordată asistență juridică calificată, atât garantată de stat, cât și de avocații prin contract, aleși de ei personal, așa că toate acțiunile de urmărire penală au fost efectuate cu respectarea prevederilor legale; instanța neîntemeiat a recunoscut ca inadmisibile și a exclus probele acuzării ce demonstrează vinovăția inculpaților, și anume probele ce au fost legal acumulate în cadrul cauzei penale în privința lui T.Motruc, care este al treilea coparticipant la comiterea infracțiunilor; ce ține de descifrările telefonice a lui I.Voloșin, N.Ciornîi, R.Somiș și L.Codimschi, prin care s-a dezbătut alibiul lui I.Voloșin și înainte de a fi atașată această probă la materialele cauzei, atât apărarea, cât și inculpații au făcut cunoștință cu aceasta; faptul neanexării din motive tehnice argumentate a tabelului fotografic la procesul-verbal de percheziție din 13.04.2011 efectuate la domiciliul lui D.Șchirca, nu poate duce la nulitatea acestei acțiuni de urmărire penală, în urma căreia au fost depistate probe importante pentru cauză, și anume un telefon mobil și mănuși cu degete tăiate, care au fost utilizate la săvârșirea infracțiunii; descifrările convorbirilor telefonice de la companiile “Orange” și “Moldcell” ridicarea cărora a fost autorizată de judecătorul de instrucție, astfel au fost dobândite cu respectarea prevederilor art.126-129 Cod de procedură penală, că reținând incorect rapoartele de expertiză, prin care din lipsa metodicii și literaturii de specialitate nu a fost posibil de dat răspuns privind identitatea curelușelor din polimer ridicate din automobilul lui I.Voloșin, cu cele ridicate de la locul infracțiunii și de pe cadavrul lui A.Gheorghită, prin urmare partea acuzării consideră că prin probele care au fost legal administrate în cadrul urmăririi penale și care au fost supuse cercetării în prima instanță, dimpotrivă se dovedește vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunilor de care au fost învinuiți;

- partea vătămată A.Gheorghită, reprezentantul părții vătămate V.Gheorghită și reprezentantul acestora, avocatul A.Pavalachi, casarea sentinței, pe motiv că poartă un caracter unilateral și neobiectiv, iar achitarea inculpaților nu poate fi considerată legală

și întemeiată, vinovăția lor a fost dovedită în ședința de judecată, însă probele în cauză nu au fost analizate și apreciate prin prisma sistematizării, imparțialității, obiectivității și concludenței, solicitînd să le fie aplicate pedepsele solicitate de către procuror, cît și încasarea de la ei a prejudiciului material și moral indicat în cererea de chemare în judecată.

4. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 11 decembrie 2013, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de procuror, partea vătămată, reprezentantul părții vătămate și reprezentantul acestora, avocatul A.Pavalachi.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, în cadrul cercetării judecătorești, vinovăția inculpaților nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmînd a fi interpretate în favoarea inculpaților.

Astfel, Colegiul a reținut că, prima instanța legal a considerat că inculpații D.Șchirca și I.Voloșin urmează să fie achitați din motivul că pe art.290 alin.(2) lit.b) Cod penal, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, iar pe art.42 alin.(3), 145 alin.(2) lit.b), i), j), k), art.43 alin.(3), 188 alin.(5) Cod penal și, respectiv, art.145 alin.(2) lit.b), i), j), k), 188 alin.(5) Cod penal, fapta nu a fost săvîrșită de inculpați.

La fel, instanța a menționat că partea acuzării, în cadrul examinării cauzei penale, solicitînd reluarea cercetării judecătorești, s-a limitat la prezentarea probelor care au fost obiect de discuție în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță, care au fost apreciate critic de către prima instanță.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare procurorul, partea vătămată A.Gheorghită, succesorul părții vătămate V.Gheorghită și reprezentantul acestora, avocatul A.Pavalachi, care au solicitat:

- procurorul care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, pe motiv că instanța de apel nu s-a pronunțată asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu a analizat și apreciat obiectiv probele prezentate de partea acuzării, prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, și anume declarațiile părții vătămate A.Gheorghită, a martorilor E.Josan, V.Marian, V.Lecari, R.Melnic, D.Burdujan, A.Dicol, cît și probele materiale, care întru totul dovedesc vinovăția inculpaților și combat versiunea acestora ce a stat la baza soluțiilor de achitare, precum că dînșii în seara incidentului nu s-au aflat în s.Larga, r-nul Briceni; instanța nu a reținut nici faptul că partea acuzării în instanța de apel a concretizat învinuirea înaintată inculpaților, și anume ora săvîrșirii faptelor prejudiciabile comise de D.Șchirca și I.Voloșin, în rest invocînd aceleași motive ca și în apel descrise la pct.3 al prezentei decizii;

- partea vătămată, reprezentantul părții vătămate și avocatul acestora, cu trimitere la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, casarea deciziei, în scopul reparării erorilor de drept, cu rejudecarea cauzei în aceeași instanță, întrucît instanța de apel nu a analizat, nu a descris, nu a respins și nu s-a expus asupra probelor aduse de partea acuzării, care întru totul dovedesc vinovăția inculpaților pe învinuirea adusă în baza art.188 alin.(5), 145 alin.(2) lit.b), i), j), k) și 290 alin.(2) lit.b) Cod penal, iar versiunile inculpaților, că nu ei, ci alte persoane au săvîrșit infracțiunea nu corespund realității, alibiul fiecăruia a fost respins pe parcursul examinării cauzei, iar declarațiile lor, prin care și-au recunoscut vina de coparticipare la săvîrșirea infracțiunilor, date în cadrul urmăririi penale corespunde realității și care incorect nu au fost reținute de instanțe; instanțele incorect au reținut că aceste declarații au fost date sub influență

psihică și fizică, fiind maltratați și duși în eroare de colaboratorii de poliție, deoarece în acest sens au fost efectuate verificări, fiind emise ordonanțele procurorului de refuz în pornirea urmăririi penale din 15.02.2013, iar în cazul în care instanțele au constatat abateri procesuale neesențiale, în situația în care culpa acestora este pe deplin dovedită, urmau să nu-i achite, dar să aplice dispozițiile art.385 alin.(4) Cod de procedură penală, reducându-le din pedeapsă pentru încălcările admise.

6. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal consideră că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.414, 415 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, sau cercetează suplimentar probele administrate în instanța de fond, ori poate da o nouă apreciere probelor din dosar, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucît odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atît în fapt, cît și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărîrii primei instanțe.

Potrivit legislației în vigoare, în sensul cerințelor art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță, prin apel, se transmit instanței de apel: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

Colegiul penal constată că aceste prevederi legale, deși sînt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel. Instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, astfel că argumentele invocate de procuror și partea vătămată și reprezentanții legali în recurs își găsesc reflectare în starea reală a lucrurilor statuată în cauză, inclusiv sub aspectul că, judecînd apelul, instanța de judecată nu a înlăturat incertitudinile ridicate de recurenți în recurs, ci aceasta doar le-a expus succint, fără a le analiza în ansamblul lor, coroborîndu-le cu celelalte probe administrate în dosar.

Mai mult, la argumentarea necesității respingerii apelurilor declarate de procuror, partea vătămată A.Gheorghită, succesorul părții vătămate V.Gheorghită și reprezentantul acestora, avocatul A.Pavalachi, instanța de apel a apreciat unilateral probele administrate la dosar, acordînd o valoare primară probelor care, în opinia acestei instanțe, demonstrează nevinovăția inculpaților D.Șchirca și I.Voloșin, în detrimentul celor aduse de partea acuzării, considerînd că probele administrate de organul de urmărire penală sînt inadmisibile, întru a putea fi puse la baza unei sentințe de condamnare, deoarece la administrarea probelor au fost încălcate prevederile art.131 alin.(1)-(5), 128 alin.(3), (4), 135 alin.(5), (6) Cod de procedură penală.

Din partea motivantă a deciziei instanței de apel rezultă că, temeiul de menținere a sentinței privind achitarea inculpaților, constă în faptul că prima instanță corect a

conchis că pe parcursul urmăririi penale, în cauza penală au fost comise încălcări de procedură penală care potrivit art.94 Cod penal, duce la inadmisibilitatea probelor.

În sprijinul acestei concluzii s-a făcut referință la actele procedurale, cum sînt – procesele-verbale de percheziție din 13.04.2011 la domiciliul lui D.Șchirca, de examinare a telefonului mobil de model „Nokia” cu nr.de Imei 354188023948719 și a unei perechi de mănuși de culoare neagră din piele artificială cu degetele tăiate, care a fost ridicată în cadrul percheziției efectuate la domiciliul lui D.Șchirca din 19.07.2011 cu foto tabel, de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice a abonatului T.Motruc din 22.07.2011,, informația ridicată de la instituția de telecomunicații SA „Orange” cu privire la apelurile telefonice, efectuate de abonații „Orange” în raza de acoperire a antenelor cu nr.493, 5581, 5582, 5585, 3558, 35581, 35584, 6081, 6083, care acoperă locul comiterii omorului cet.A.Gheorghită din s.Larga, r-nul Briceni la 02.04.2011, care nu este autentificată cu semnătura și ștampila SA „Orange”, informația ridicată de la instituția de telecomunicații SA „Orange” privitor la descifrările convorbirilor telefonice a apelanților SA „Orange”, care figurează în aria de acoperire la 02.04.2011, în s.Larga, r-nul Briceni, precum și descifrarea telefonică a apelurilor, care la fel nu este autentificată cu semnătura și ștampila SA „Orange”.

Potrivit art.251 alin.(4) Cod de procedură penală, încălcarea oricărei prevederi legale decît cele prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale - cînd partea ia cunoștință de materialele cauzei, sau în instanța de judecată - cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Instanța de apel, menținînd soluția primei instanțe, a lăsat fără apreciere argumentele procurorului pe temeiurile sus-menționate și nu a verificat dacă inculpații D.Șchirca și I.Voloșin în cursul efectuării acțiunilor de urmărire penală sau la etapa terminării urmăririi penale și luării de cunoștință cu materialele cauzei au avut obiecții referitor la acțiunile de urmărire penală și dacă au depus vreo plîngere privind recunoașterea nulității actelor procesuale efectuate în cadrul urmăririi penale la judecătorul de instrucție, în conformitate cu prevederile art.313 Cod de procedură penală.

În atare situație, Colegiul penal conchide că, instanța de apel, nu a ținut seama de stipulările art.230, 251 alin.(4) Cod de procedură penală și nu le-a raportat la materialele cauzei.

Mai mult, instanța de apel incorect s-a expus asupra faptului că prima instanță just a respins ca probe descifrările convorbirilor telefonice a martorilor V.Cudimschi, L.Cudimschi, N.Ciornaia, R.Somiș și a inculpatului I.Voloșin, fiind obținute nu în cadrul dosarului în cauză, dar pe dosarul cu nr.2011990277 după învinuirea lui T.Motruc, motivînd că părțile nu au fost admise la această sursă de dovezi și erau în imposibilitate de a construi o apărare eficientă în privința sa, deoarece înainte de a fi anexate descifrările convorbirilor telefonice la materialele cauzei în calitate de probe, atît partea apărării, cît și inculpații, au luat cunoștință cu acestea și nu s-au expus asupra neconcordanței cu declarațiile sale deja depuse în fața instanței, s-au să fi făcut obiecții la acestea, contestîndu-le în ordinea prevăzută de art.313 Cod de procedură penală.

La fel, instanța de apel, în partea descriptivă a deciziei a constatat că, absența unei plîngeri depuse personal de către inculpați în primele lor zile de detenție nu

afectează constatările sale cu privire la maltratarea acestora de către colaboratorii de poliție, însă o asemenea constatare Colegiul penal o consideră contrară circumstanțelor cauzei. Astfel, reieșind din materialele cauzei rezultă că, inculpații D.Șchirca și I.Voloșin, fiind recunoscuți în calitate de bănuți, la 13.04.2011 și, respectiv la 14.04.2011, în prezența apărătorului au dat declarații, prin care au recunoscut faptele imputate, detaliat și concret indicând cum au planificat atacul asupra familiei Gheorghită, despre acumularea datelor privind modul de viață și orarul zilei acestora, pregătirea armei de foc și altor obiecte pentru săvârșirea infracțiunii, și careva cereri sau obiecții din partea acestora nu au parvenit, precum nu s-au dezis de aceste declarații nici la etapa de punere sub învinuire din 20.04.2011, la fel fiind asistați de apărători, nu au declarat că depozițiile anterioare au fost obținute în rezultatul maltratării ori prin influență psihică, sau că ar fi fost duși în eroare de către colaboratorii de poliție. Dimpotrivă, inculpații fiind asigurați cu apărători, nu au invocat faptul maltratării, iar ulterior, pe marginea plîngerii inițiate de C.Voloșin, a fost emisă o ordonanță de neîncepere a urmăririi penale din cauza lipsei elementelor constitutive ale excesului de putere din partea colaboratorilor de poliție, ordonanță ce a nu a fost contestată de partea apărării în modul stabilit de lege.

Prin urmare, este eronată constatarea instanței, precum că depozițiile inculpaților D.Șchirca și I.Voloșin, date la urmărirea penală, prin care aceștia au recunoscut săvârșirea infracțiunilor incriminate, au fost obținute cu încălcarea normelor procesuale în rezultatul excesului de putere al colaboratorilor organelor de resort.

Totodată, Colegiul penal remarcă că, conform art.93 Cod de procedură penală, probele sînt elemente de fapt dobîndite în modul stabilit de prezentul Cod, care servesc la constatarea existenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei. Potrivit alin. (2) al acestei norme, ca probe sînt considerate declarațiile bănuțului, învinuțului, inculpatului, părții vătămate și a martorilor obținute în conformitate cu prevederile legii, rapoartele de expertiză, corpurile delictive, documentele, înregistrările audio sau video, procesele-verbale privind acțiunile de urmărire penală, constatările tehnico-științifice și medico-legale ș.a..

În baza acestor prevederi legale, Colegiul conchide că instanța de apel nu s-a conformat acestora, nu a dat o apreciere completă fiecărei probe aduse de procuror în susținerea învinuirilor formulate inculpaților și nu a dat o apreciere obiectivă acestora, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, precum nu s-a expus de ce respinge probele administrate pe parcursul urmăririi penale, în baza cărora inculpații au fost învinuți. Astfel, instanța nemotivat a ignorat conținutul depozițiilor inculpaților D.Șchirca, I.Voloșin, date la faza urmăririi penale, a părții vătămate A.Gheorghită, a martorilor E.Josan, V.Marian, V.Lecari, R.Melnic, D.Burudujan, A.Dicol, A.Catlabuga, O.Pavlenko, I.Iachimov, cît și probelor scrise - rapoartelor de expertiză medico-legale nr.235 din 05.05.2011, prin care a fost stabilit că pe porțiunea de covor și de masă ridicată de la domiciliul lui A.Gheorghită, au fost depistate urme de sînge de proveniență umană, care puteau proveni de la I.Voloșin, nr.236 din 05.05.2011, prin care s-a stabilit că sub unghiile de la mîna stîngă a cadavrului A.Gheorghită, sînt urme de sînge de proveniență umană, care puteau proveni de la I.Voloșin, nr.1341/1342 din 14.04.2011 și nr.2309/1810 din 11.04.2011, prin care cert s-a constatat că curelele de polimer depistate în domiciliul cet.A.Gheorghită, cu care a fost imobilizat ultimul, precum și curelele de polimer depistate lîngă domiciliul acestora, coincid după

caracteristicile morfologice și semnul ștanțat „CHS” cu curelele de polimer depistate și ridicate în urma percheziției la domiciliul lui I.Voloșin și în automobilul acestuia, raportului de expertiză balistică nr.1603/1604 din 17.06.2011, prin care s-a constatat deteriorări de armă de foc în covorașul elastic și podeaua automobilului ce-i aparține lui I.Voloșin, fapt ce dovedește prezența la aceștia a armei de foc și a munițiilor.

Concluziile instanței, precum că procesul-verbal de interceptare și înregistrare a comunicărilor din 13.04.2011 al acțiunii de înregistrare a comunicărilor purtate de către D.Șchirca cu lucrătorii operativi ai DCCO a DGSO și înscrierea audio a convorbirii date este o probă inadmisibilă, pe motiv că la reținere acestuia nu i-au fost explicate drepturile și obligațiile bănuțului și la această acțiune a lipsit apărătorul, prin ce i-a fost lezat dreptul la apărare, sînt eronate, deoarece, după cum rezultă din actele cauzei, și anume la f.d.100 v.4, este prezentă solicitarea organului de urmărire penală privind participarea apărătorului pe faptul reținerii bănuțului D.Șchirca pentru data de 13.04.2011, ora 11.00, acțiuni procesuale care au avut loc în prezența apărătorului, bănuțului fiindu-i aduse la cunoștință temeiurile și cauzele reținerii, cît și drepturile și obligațiile, care au fost primite de D.Șchirca, pentru ce și a semnat (f.d.114-116), iar prin încheierea judecătorului de instrucție din 14.04.2011, a fost autorizată interceptarea convorbirilor cu înregistrarea de imagini dintre D.Șchirca și colaboratorii de poliție a DCCO DGSO MAI, T.Bejan și L.Pîntea pe un termen de 30 zile, începînd cu 13.04.2011, ora.10.00.

Concomitent, Colegiul atestă că, instanța de apel în cazul în care a constatat că în cadrul urmăriri penale au avut loc careva încălcări din vina organului investit cu împuterniciri de efectuare a măsurilor operative de investigații, era în drept, ca recompensă pentru aceste încălcări, de a reține în cazul dat prevederile art.385 alin.(4) Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel a tras o concluzie pripită privind respingerea apelurilor, fără a efectua o verificare multilaterală, detaliată și obiectivă a probelor și circumstanțelor de fapt ale cauzei.

Prin urmare, modalitatea de motivare a soluției denotă că instanța de apel nu a apreciat probele prezentate de partea acuzării în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și coroborării acestora. Prin asemenea judecare a cauzei, instanța de apel prematur a concluzionat că fapta nu a fost săvîrșită de inculpați, de vreme ce probele prezentate de procuror în sprijinul învinuirii și menționate în cererea de apel, nu și-au găsit o apreciere sub toate aspectele, completă și obiectivă.

Astfel, Colegiul penal conchide că, instanța de apel, la judecarea apelului a comis erori de drept, prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele prin care să se întemeieze soluția adoptată.

Procedînd în asemenea mod, instanța nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.414 alin. (2) și 417 alin. (1) pct.8) Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu erori judiciare, ce s-au soldat cu o hotărîre neîntemeiată și nemotivată.

Avînd în vedere că erorile de drept invocate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația ca în conformitate cu art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, avînd în vedere prevederile

art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și recurs și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărîre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Costăș Valentina, partea vătămată Gheorghită Ana, reprezentantul părții vătămate Gheorghită Vadim și reprezentantul părților vătămate, avocatul Pavalachi Alexei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 decembrie 2013, în cauza penală în privința lui Șchirca Dinu și Voloșin (Sîrghi) Ion și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Publicată integral la 01 august 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Constantin Alerguș

Ion Guzun